

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita S. Erphonis, Mimigardefordensis Avt Mimmigernefordensis Nvnc Monasteriensis Episcopi, In Ordine & Nvmero Septimi Decimi

Boichorst, Albert

Monasteri[i] Westphaliae, 1649

Capvt IX. De Concilio Claromontano, declaratâ ibidem auctoritate Urbani
Secundi Papae, expeditione Hierosolymitanâ, & itinere S. Erphonis in
Terram Sanctam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13197

				Schilling.	Pfen.
ANNO	1546	=====	=====	23	0
	1547	=====	=====	23	6
	1548	=====	=====	24	0
	1549	=====	=====	24	0
	1550	=====	=====	24	0

3. Porro nota hac est talis, Nota. Memoria Beati ERPHONIS huius Sedis Episcopi, qui fuit Secundus Ecclesie nostrae Fundator, peragetur circa Festum B. Martini, cantabuntur Vigiliae in Capella eiusdem, cum lectionibus longioribus, Parce mihi Domine, &c. cum Inuitatorio Circumdederunt me, &c. ac ibidem ponentur quatuor cerei, ad quatuor extremitates panni serici in pavimento extensi, quodlibet lumen de talento cera, quorum vnum Custrix Conuentus S. Mariae Monasterij Transaquas tenetur ad hoc ministrare, & Thesaurarius pro tempore alia tria procurare, & illud vnum à Custrice etiam facere afferi, quae quatuor lumina praedicta incensa, ab initio Vigiliarum continuè ardebunt sine extinctione vsque in crastinum, donec Missa animarum fuerit finita, quorum superflua cedunt Thesaurario praedicto, vti in ordinario nouo signatum est.

CAPVT NONVM.

De Concilio Claromontano, declaratâ ibidem auctoritate Urbani Secundi Papae expeditione Hierosolymitanâ, & itinere S. ERPHONIS in Terram Sanctam.

Interim regnante in Oriente Imperatore Alexio Comneno, & Romanae Ecclesiae Praesidente Urbano Papa, eius nominis Secundo, iterum atque iterum urgentibus literis Imperatoris Constantinopolitani, quibus nuntiabatur ob Turcarum progressus Orientalem Ecclesiam periclitari, Concilium ad Clarum montem indictum fuit, in eoque Urbanus Papa gnauiter agere coepit, vt à fidelibus Christianis ferretur auxilium periclitanti Orientali Ecclesiae, potissimum verò Hierosolymorum, à cuius Patriarcha Simeone, deferente Petro Heremita, literas commiseratione dignas acceperat, quibus Christi Incunabula atque Sepulchrum, caeteraque Loca Sancta, ipsius memoriae consecrata, ab infidelibus Turcis profanata, omniq; genere contumeliarum affecta deplorabat. Habitis itaque pluribus in hoc eodem Concilio ab Urbano Papa eâ de re exhortationibus & concionibus, ac qui aderant Ecclesiarum, Praelatis commonitis, vt ad propria reuersi, cum omni instantiâ & debi-

debitâ sollicitudine plebes suas ad idem hortarentur, expeditio in Terram Sanctam decreta fuit.

Inde autem recedentes Episcopi & Prælati illud impigrè præstantes aded profecerunt, vt præ multitudine dantium nomina, opus fuerit adhortari quam plurimos, quorum vel ætas vel valetudo, ponderi militari subeundo, impar esse manifestis inditiis videretur. Erat verò pro stipendio indulgentia peccatorum propofita, atque pro tesserâ militari signum Sanctissimæ Crucis rubei, aut, vt habet Ludouicus Aurelius in contractione Annalium Ecclesiasticorum Baronij lib. 11. ad Annum Christi 1095. & Turfelin. in Epitom. histor. lib. 8. sub Henrico IV. purpurei coloris, super scapulam dextram impressum vestibus; & vt nihil ire volentibus obiiceretur impedimenti, ante omnia placuit decreto Synodali statuere, vt cuncta bona eorum, qui militarent, semper & vbique essent in pace, & vt vocabant, Treugâ, nempe ab omnibus inquietationibus libera, quousque rediissent.

Hac igitur Episcoporum & Prælatorum ex Concilio redeuntium, & impigrè officium suum præstantium exhortatione, instantiâ & sollicitudine variisque eorundem concionibus commotis quam plurimis, multisque tam Episcopis & Prælatis, quam aliis nomina sua sacræ militiæ dantibus, Sanctus quoque vir ERPHO, sacræ & gloriosæ in Terram sanctam expeditioni deesse noluit. Et quamquam vir coram Deo iustus & Sanctus esset, attamen se iniustum & peccatorè humiliter reputans, pro indulgentiâ peccatorum consequendâ, militiæ sanctæ nomen dedit, signumque sanctissimæ Crucis, rubei aut purpurei coloris, vt habet historia, pro tesserâ militari assumpsit. Idem confirmatur ex libro rubro Collegij Mauritanij, fol. 49. pag. 2. vbi sequentia habentur. *Huic, nimirum Friderico, successit secundus Collegij Fundator Diuus ERPHO Magnopolensis, dicti Friderici cognatus. Hic suscepto Crucis signo, & secum Ludolphus tunc Præpositus huius Ecclesiæ, cum multis Nobilibus & Principibus, quorum Duces & primicerij erant Hugo Magnus Philippi Francorum Regis frater, & duo Roberti, quorum alter Normandia, alter Flandria Comes, & item Godofridus, Eustachius & Balduinus cognomento, Boliani, Galitia Comites. profecti sunt Anno salutis 1084. 2. in expeditionem Hierosolymitanam contra Turcas & Saracenos, vbi in sanctâ terrâ Ludolphus Præpositus occisus est. 3.*

Iter autem hoc Hierosolymitanum tanto promptius & libentius S. ERPHO arripuit, & obuiis quasi vlnis acceptauit, quod videret, & quotidie experiretur omnia Henrici Imperatoris acta & gesta semper in peius ire, atque ita fortiter in manifestas contra Ecclesiam Romanam flammis, vindictasque erumpere, vt vix pauci Germaniæ Antistites eius furorem, & insolentam planè indignationem euadere potuerint; Vt igitur omni sese eriperet periculo, occasionem hanc declarata in Terram sanctam per ipsam Summum Pontificem expeditionis, S. noster

ita

ita promptè arripuit, vt ab octauâ Festi S. Martini, Anno 1095. vsque ad 3. Idus Februarij Anni 1096. id est, intra tres Menses, non solum sacram militiæ tesseram assumpserit, sed etiam ipso facto & actu sese itineri commiserit, malueritque pro nomine Christi esse peregrinus & exul, quam horrendæ & dolendæ Ecclesiarum Germaniæ confusionis vltèrius superesse spectator.

Porrò illud minimè mirandum, aut vllatenus in sinistram partem trahendum est, quod Sanctus Vir ERPHO Episcopus ad regendam Dei Ecclesiam deputatus, iuxta illud Apostoli, *Vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei, Concil. Tridentin. Sess. 6. de reform. cap. 1.* nomen suum sacre militiæ dederit, quia illud vti sacri Canones Episcopis & Clericis, maximè iubente & adhortante Summo Romanæ Sedis Pontifice expressè permittunt, *Can. igitur cum sepè 23. quest. 8. vbi Gloss. in verbo egressi, dicit, Episcopi possunt interesse bellis, nam & Sanctus Paulus interfuit. Can. Maximianus 23. quest. 3. & Can. de occidendis, ibi aut verò quoniam Paulus Apostolus 23. quest. 5. imò in tali bello occumbentibus præmium cæleste promittunt Can. omni tempore 23. quest. 8.* atque etiam hostilitatum, tentationumque omnium repulsio, Episcopis suprâ gregem Domini iugiter vigilantibus, vel maximè conuenit, iuxta exemplum Iudæ Machabæi, qui induit seloricam sicut Gigas, & succinxit se arma bellica in prælijs, & protegebat castra gladio suo 1. Machab. 3. præest enim Episcopus Ecclesiæ, quæ est terribilis, vt castrorum acies ordinata. Cellot. in tract. de Hierar. lib. 6. cap. 4. §. 7. ita & alij sanctissimi Antistites idem fecerunt, inter quos eminet Bonfilius Auximanus, sanctissimus Fulginei apud Umbriam Episcopus, qui & alios nonnullos suæ ipsius Diocesis, sacrorum ministros secum tulit: Ludou. Aurel. in contract. Annalium Baron. dicto lib. 11. Anno Christi 1095. §. Nec reticendus.

Quibus & illud adiungere placuit, quod tum temporis Rogerij Apuliæ & Campaniæ Ducis frater Boamundus, ardore nimio ad sacrum bellum accensus, sericum pannum afferri iustum, innumera in frustra consciderit ad sacras cruce militiæ tesseras concinnandas, vti refert idem Ludou. Aurel. ad Annum Christi 1079.

Professionem autem & iter S. nostri è Diocesi Monasteriensi aut Mimigardfordensi in Terram sanctam quod attinet, posset quidem non leuibus motus argumentis quis asserere, illud Anno 1091 pridie Idus Februar. contigisse: eius enim originale Diploma in Archiuio Fricconhorsteni conseruatum sic habet, quod istius Diplomatis Anno 1090. erecti tertium bannum 3. Idus Februar. consecrans in Ecclesiâ Cathedrali Altare S. Ioannis Baptistæ, & peccatores pro reconciliatione in Ecclesiam introducens, promulgauerit, asserens se insequenti die Hierosolymam iturum, prout modò memorati Diplomatis habent formalia. Huic sui ipsius testimonio sequentes accedunt rationes. Primò, quod videatur bannum Episcopalem de bimestri in bimestre tum temporis proclamari solitum,

vt ex ipso Diplomate latius & expressius videre est, ideoque de tam Sancto Viro
 & Antistite solertissimo præsumendum aut statuendum non sit, eum tam socordē
 aut negligentem fuisse, vt tertiam banni promulgationem ad aliquot annos distu-
 lerit. Secundò, quod pius Præsul & zelosus veritatis amator, huic subscriptioni
 expressè ac sollicitè absque dubio adiungi curasset, illam aliquot annis post primā
 & secundam promulgationem contigisse, atq; ita etiam ipsum Annum (si de im-
 mediatè sequenti Diploma suum non intellexisset, aut intelligi voluisset) factæ
 tertiæ promulgationis expressisset. Tertio, quod asserat primam banni promul-
 gationem factam 4 Non Septemb. secundam 4. Non. Nouemb. tertiam 3. Id. Fe-
 bruarij, quæ non nisi de Nonis & Idib. immediatè sequentibus accipienda & in-
 telligenda sunt, prout etiam aliter congruè accipi aut intelligi non possunt. Quar-
 to, quod hæc vltima banni promulgatio eadem manu, eodemque caractere,
 quamuis minori & compressiori, scripta inueniatur, quod vtique post aliquot an-
 norum curriculum probabiliter & verisimiliter fieri non potuisset, Secretariis aut
 Amanuensisibus interim mutatis aut mortuis. Quibus rationibus & argumentis
 quivis facillimè conuictus statueret & assereret, hanc expeditionem incidisse in
 Annum Domini 1091. & S. ERPHONEM in suo Diplomate Anno 1090. 4.
 Non. Nouemb. erecto postmodum mentionatas Februarij Idus, illas de Anno
 proximè insequenti, & non posteriori, intellexisse, & intelligi voluisse. Sed cum
 communis & ferè constans 4. Historicorum sit sententia, Concilium Claromon-
 tanum Anno 1095. celebratum, illudque Hierosolymitanam expeditionem sub
 Godefrido Lotharingæ Duce Anno 1096. subsecutam esse, priori sententiæ
 firmiter inhærerere non ausim; Credibile igitur est, famā per Diocæsium Monaste-
 riansem inualescente, Virum Sanctum Cruciatæ nomen dedisse, ac iam omnia ad
 ipsius discessum & iter in Terram sanctam composita, ipsumque velut in procin-
 ctu esse, vniuersos eius fideles ac subditos de componendis & peragendis omni-
 bus ante illius discessum, ad animæ corporisq; salutem necessariis, sollicitos fuisse,
 quod multorum pœnitentium adhuc pridè arrepti itineris, cum Ecclesiâ facta
 reconciliatio & absolutio, satis demonstrat, sicque inter alios & Abbatissam Vir-
 ginesq; Fricconhorstenses rebus suis prospicere satagentes rogasse, vt ordinationi
 Episcopali fœlicibus suis auspiciis erectæ, extremam manum apponeret, id est,
 pro maiori eius firmitate & robore, tertium bannum Episcopalem, monendo &
 exhortando ante iter tam periculosum & longinquum adhuc semel vniuersos,
 promulgaret. Quod autem S. ERPHO ipsum etiam huius tertiæ promulgationis
 Annum exprimi non fecerit, illud idè factum esse existimo, quod putaret satis
 esse, si tantum exprimeret, se insequenti die Hierosolymam in tam celebri expedi-
 tione iturū, ex quo omnis posteritas annum facillimè scire & colligere posset; cer-
 tum enim habebat tantæ & tam famosæ expeditionis, quâ vniuersus Occidens
 commotus fuit, annum, apud posteros ignoratum non iri.

1. P. Francisc. Longo à Coriolano Capuccinus in summâ Conciliorum, de Claromontano sub Urbano II. celebrato, mentionem faciens, referensq; Canones eiusdem, dicit secundum istius Concilij Canonem fuisse subsequenter tenoris. Quicumq; pro solâ deuotione, non pro honoris vel pecunie adeptione, ad liberandam Ecclesiam Dei, Ierusalem profectus fuerit, iter illud pro omni pœnitentiâ reputetur. Cum itaq; S. ERPHO pro solâ deuotione, non pro honoris, aut pecunie adeptione, iter Hierosolymitanum suscepit, illud ipsi, quamuis & tum Sancto, pro omni pœnitentiâ reputatum fuit.

2. Hic error irrepfit, An. enim 1084. S. ERPHO nondû actualiter fuit Monasteriensis Episcopus, ut superius manifestè probatum est; Apparet autem errorem hunc descriptû ex Platina de vitis Pontificum sub Urbano II. vbi eadem ferè verba inueniuntur, quem auctorem tum temporis, nimirum Anno 1529. recenter editum tanquam neotericum, & quem præ alijs veritatem attingisse existimabat, libri Mauritanii scriptor & compilator secutus esse videtur.

3. In libro memoriarum & Festorum Ecclesie Mauritanie fol. 24. pag. 1. sub lit. D. de hoc Ludolpho Præposito sequentia inueniuntur. Quatuor Coronatorum Martyrum 8. Nouembr. Ludolphus Præpositus huius Ecclesie, Presbyter, occisus in Terrâ Sanctâ, dedit decem marcas Ecclesie nostre, qui vnâ cum ERPHONE profectus est in Terram sanctam. Et paulò superius in eodem libro, Pro memoriâ Ludolphi Præpositi nostri in Terrâ sanctâ occisi, Præpositus & Conuentus in Cappenberg, dabunt Ecclesie Maiori 11. solidos pro eiusdem anniuersario; Ex quo & illud colligere licet, etiam tum temporis Præpositos S. Mauritij fuisse Canonicos Cathedralis, ac habuisse proprietatem, & liberam suorum bonorum administrationem, alioquin dictus Præpositus pro memoriâ suâ aliquid Ecclesie dare non potuisset.

4. Non absque causâ asserui esse communem & ferè constantem Historicorum sententiam Concilium Claromontanum Anno 1095. celebratum esse, aliqui enim authores in hoc variare videntur: nam imprimis Platina de vitis Pontificum sub Urbano II. expressè habet, illud ante Annum 1084. aut certè illo Anno celebratum esse, cuius hæc sunt formalia. Pontifex itaq; cum in Italia nullibi quietis locum cerneret, in Gallias profecturus. Placentie Synodum habuit, in quâ licentiam quorundam Ecclesiasticorum mirifice compefcuit. Inde verò in Gallias abiens rem memoratu dignam aggressus est; Concilio enim apud Clarum Montem habito, ita Principes Gallie ad recuperandam Hierosolymam, à Saracenis iam diu occupatam animauit, ut Anno salutis millesimo & octogesimo quarto trecenta millia hominum nonnen in militiam Christi dederint, signumq; Crucis susceperint. Deinde & suprâ mentionatus P. Franciscus Longo à Coriolano in summâ Conciliorum, sub Urbano II. Concilij Claromontani mentionem faciens, referensq; Canones eius, 32. descriptos in Codice Lamberti Episcopi Atrebatensis, quos totidem lineis Antonium Augustinum descripsisse astruit, dicit decreta Domini Urbani Pape II. Anno Christi 1094. in Decemb. in Claromontense

Concilio facta esse, vbi etiam asserit, dicere describentem, Antonium Augustinum vt puto, librum Lamberti Episcopi Atrebatensis ante 400. Annos conscriptum esse: Eundem Claromontensis Concilij Annum astruit Antonius Guelfi Florentinus in summario vitarū Imper. nuper, nimirum Anno 1642. Macerata Italico idiomate impresso, sub Henrico IV. Quidam quoque Anonymus auctor, qui scripsit historiam à mundo condito, illam in septem etates partitus, cuiusq; opus Anno 1493. Norinberge impressum est, expressè dicit, celebrationem Concilij Claromontensis contigisse eo Anno, qui Christianæ salutis nonagesimus quartus, supra millesimum fuit. Existimo autem auctorem hunc anonymum esse Hartmannum Scedel Nitribergensem, ille enim inter alia scripsit ex Iacobo Pergamensi, & alijs historicis, addens nonnulla, maximè de rebus Germanorum, opus grande & insigne, quod continet historias temporum: claruit Anno 1494. vti tradit Conrad. Gesner. in Epitome Bibliotheca. Videt itaq; beneuolus Lector, quoad annum celebrati Concilij Claromontensis historicos non omni ex parte conuenire. Quin imò idem auctor Anonymus habet sæpe dictum Concilium Claromontanum subsequente expeditionis Hierosolymitanæ initium fuisse Anno 1094. & tum temporis trecenta hominum milia insignita & censita, qui etiam tradit Anno 1097. post varias consultationes, multasq; prauis difficultates Ciuitatem Antiochenam naturâ loci munitissimam obsideri cœptam esse, captamque. Dein Calend. Octob. Antiochia conuenientes expeditionis Christianæ Principes, & declarato Boamundo Antiochia Duce, Hierosolymam exercitum mouere instituisse, atque ita Anno sequenti, nimirum 1098. 4. Non. Maij, illis ea proficiscentibus post duorum & paulò ampliùs mensium obsidionem, nimirum Idibus Iulij, Ciuitatem Hierosolymitanam occupatam esse, quæ omnia posterioribus Annis contigisse Historici communiter asserunt, vnde veritatis studiosius indaganda cuilibet materiam & occasionem relictam cupio

CAPVT DECIMVM.

De Godefrido Boloniensi Comite, Bullionij Domino, & postmodum per adoptionem Lotharingæ Duce, in cuius laudabili & pio comitatu S. ERPHO in Terram sanctam perrexit.

Godefridus Comes Boloniensis, Bullionij Dominus, & postmodum Lotharingæ Dux, vti habet Wilhelmus Tyrensis Archiepiscopus, historiæ suæ lib. 9. cap. 3. oriundus fuit de Regno Francorum, de Rhemeni Prouinciâ, Ciuitate Boloniensi, quæ est secus mare Anglicum sita 1. ab Illustribus & Religiosis originem ducens progenitoribus. Pater eius fuit Dominus Eustachius Senior, Illustis & Magnificus eiusdem regionis Comes, cuius multa & memorabilia fuerunt opera,